

SEARCH [input] ค้นหาข่าววันนี้ [dropdown] Submit [input] Text Size ก ก ก ก

หน้าแรกผู้จัดการ Online | หน้าแรกภาคใต้ | ภาคใต้ [RSS](#)

HOME

ภาคใต้ > [คอลัมน์นี้สด](#) [RSS](#)

เข้าสู่ระบบ | สมัครสมาชิก

เรื่องเล่าจากลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (๑) : “บ้านฉางไม่เหลือไทร หมดทั้งผไท้ห่งหนอด” / จรุญ หยุทง-แสงอุทัย

โดย ASTVผู้จัดการออนไลน์ Tweet [G+](#) [0](#) [ถูกใจ](#) [แชร์](#) [32](#)

5 มิถุนายน 2558 12:02 น. (แก้ไขล่าสุด 5 มิถุนายน 2558 12:46 น.)

ขอบคุณภาพจาก <http://www.oknation.netblogSTCC20101207entry-5>

คอลัมน์ : คนคาบสมุทรมลายู
โดย...จรุญ หยุทง-แสงอุทัย

“บ้านฉางใหม่ไทร หมดไทรทั้งหนอด ฉ่าเกาะระโนด จังหวัดสงขลา ไผ่ไกลไม่ไกล แม่เคยไปเคยมา อยู่จังหวัดสงขลา ฉ่าเกาะระโนด”

กลอนโบราณ หรือเพลงบอกข้างต้นนี้ เป็นบทกลอนวรรคทองที่คนหนุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเมื่อประมาณกึ่งศตวรรษที่ผ่านมา เมื่อกล่าวถึง “คนทุ่งระโนด” หรือชาวบก หรือชาวคาบสมุทรมลายู ดินแดนที่มีพืชท้องถิ่นสำคัญเพียง ๓ ชนิด คือ ข้าว ไม้ไผ่ และ ดาลโดนด หรือไทรหนอด ที่มีเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์วิถีชีวิตของคนแถบนี้ตั้งแต่เกิดจนตาย จนได้ชื่อว่า “สามเกลอหัวแข็งแห่งทุ่งระโนด”

ข้าว - ธัญญาหารจากสวรรค์ที่มากับหมาเก้าหาง มีเทพธิดาประจำต้นข้าว คือ แม่โพสพ มีพิธีกรรม และความเชื่อมากมายที่เกี่ยวข้องต่อข้าว และการทำนาที่กลายเป็นวัฒนธรรมข้าว หรือวัฒนธรรมชาวนา เช่น การแรกไถนา การแรกเก็บเกี่ยว การทำขวัญข้าว การไม่จุดไฟเผานาข้าว ฯลฯ

ทุ่งระโนด ได้ชื่อว่าเป็นอู่ข้าว และอู่น้ำตาลของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และภาคใต้ โดยเฉพาะในยุคข้าวยากหมากแพง หรือยุคโรงสีไฟ-โรงสีใหญ่ ระโนดเป็นตลาดค้าข้าวที่สำคัญของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และจังหวัดสงขลา สัมพันธ์กับโรงสีแดง (หับ โห่ หิ้น) ที่นครนอกสงขลา

การทำนาในยุคก่อนๆ ก่อนจะมีชลประทาน หรือโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาระโนด-กระแสดินธุ์ ที่ตำบลบ้านขาว เมื่อปี ๒๕๒๒ เป็นการทำนาแบบยังชีพคือ ทำเพื่อกินในครัวเรือน ใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก ทำนาเพื่อเอาข้าวไว้กิน เหลือกินจึงขายตามความจำเป็น เช่น เมื่อมีคนในครอบครัวเจ็บป่วยไม่สบายหนัก เมื่อต้องส่งเสียลูกหลานให้ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นกว่าระดับภาคบังคับ หรือเมื่อถูกดำเนินคดีร้ายแรงถึงติดคุกติดตะราง เป็นต้น

การทำนาในยุคนี้ เป็นการทำนาปี หรือนาหามตามฤดูกาล เป็นนาข้าวน้ำฝนตามธรรมชาติ บางปีฝนฟ้าดีตกต้องตามฤดูกาลก็ทำนาได้ผล บางปีก็แล้งจนข้าวไม่ขึ้น (ไม่ออกรวง) หรือบางปีน้ำท่วม มีพายุ ข้าวกล้าเน่าเปื่อยเสียหาย บางปีก็เสียหายติดต่อกันทั้งแล้ง และท่วม จนต้องอพยพไปหาที่ทำกินในต่างถิ่นแดนไกล เช่น ในนิคมสร้างตนเองในจังหวัดต่างๆ ทั่วภาคใต้ หรือไปจับจองซื้อหาที่ดินรกร้างว่างเปล่าในต่างจังหวัด ตั้งแต่ชุมชนพรลงมา หักล้างถางพงสร้างเป็นเรือนสวนไร่นา เมื่อประสบความสำเร็จก็ชักชวนเพื่อนบ้านไปอยู่เพื่อความอบอุ่นและพึ่งพากันตามอัธยาศัย

ปัจจุบัน การทำนาได้เปลี่ยนไปเป็นระบบการทำนาเพื่อขาย ใช้การว่าจ้างทุกขั้นตอน เรียกว่าเป็น “ผู้จัดการนา” ตั้งแต่จ้างไถ จ้างหว่าน จ้างหว่านปุ๋ย จ้างพ่นยาปราบศัตรูพืช และจ้างเก็บเกี่ยว แรงงานในครอบครัวมีความจำเป็นน้อยลงกว่าเดิม ประกอบกับคนรุ่นหลังไม่นิยมทำนา เพราะเป็นอาชีพที่ต้องเหนื่อยเหนื่อย และราคาผลผลิตไม่แน่นอน หรือมีกำไรน้อย

ดาลโดนด ได้ชื่อว่าเป็นพืชท้องถิ่นที่มีความสำคัญวิถีชีวิตของชาวทุ่งระโนด หรือชาวลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ค้นหาโรงแรมที่นักท่องเที่ยวไว้ว่างใจ

เมือง: กรุงเทพมหานคร (กทม.), ไทย
วันที่เข้าพัก: 29/1/2016
วัน/เดือน/ปี
วันที่ออก: 31/1/2016 วัน/เดือน/ปี
ค้นหาโรงแรม

URL แบบย่อ <http://astv.mobi/AzDFfvi>

โดยเฉพาะคนที่มีอาชีพรองลงมาจากการทำนาคือ อาชีพปาดตาลโดนด เอาน้ำตาลมาแปรรูปเป็นน้ำผึ้งเหลว น้ำผึ้งแว่น น้ำส้ม น้ำหวาน และการต้มเหล้าเถื่อน จนชุมชนตะเคียน-ชุมชนหนึ่งของทุ่งระโนด มีชื่อเสียงในเรื่องการต้มเหล้าที่มีดีกรีนองแดงโด่งดังไปทั่วลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาว่า “ดีเหมือนเหล้าเคียน”

ต้นโหนด เป็นไม้ตระกูลปาล์ม มีถิ่นกำเนิดอยู่ในแถบตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปแอฟริกา ต่อมา แพร่พันธุ์สู่อินเดีย ศรีลังกา และกลุ่มประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น พม่า กัมพูชา มาเลเซีย อินโดนีเซีย และไทย ตามเส้นทางของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เส้นทางการค้า และเส้นทางเดินทัพของพม่า และไทย

ปรากฏหลักฐานว่า ที่พุทธคยาอันเป็นสถานที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า มีต้นโหนดกระจัดกระจาย โดยเฉพาะริมฝั่งแม่น้ำเรณูชรา ทางไปบ้านนางสุชาดา ที่ป่าอสิปตนมฤคทายวันสถาน ที่แสดงปฐมเทศนาแก่ปัญจวัคคีย์ มีต้นโหนดเช่นเดียวกับที่วัดตาลหมู่เวฬุวนาราม วัดในพระพุทธศาสนาแห่งแรกที่พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์เข้าเฝ้าฟังโอวาทปาฏิโมกข์ในวันมาฆบูชา

คุณค่าทางด้านเศรษฐกิจ ลำต้นทำเครื่องใช้เครื่องเรือน การก่อสร้าง เชื้อเพลิง ไม้เสาควง กาว และที่เกาะของหอยนางรม ทางใช้เป็นเส้นใยทำเชือก เครื่องจักสาน และทำรั้วบ้าน ดอกสดใช้ เชื้อเพลิง ไม้ทำพัด เครื่องจักสาน ฝ้ายพืชสด เฝายเป็นเถาใช้ในแปลงนา ซอดอกใช้ผลิตน้ำหวาน ทำน้ำผึ้ง น้ำตาลปึก น้ำตาลแว่น เครื่องดื่ม น้ำส้ม ผลอ่อนทำอาหารคาว ผลแก่ใช้บริโภคสด เชื่อม บรรจุกระป๋อง ผลแก่ส่นเนื้อมีสีเหลืองสดนำมาคั้นเอาเส้นใยออกใช้ปรุงขนมหวาน เมล็ดเพาะจาวตาล อาหารสัตว์ ดากแห้งทำเชื้อเพลิง

คุณค่าด้านการแพทย์แผนไทย รากมีสรรพคุณใช้ขับปัสสาวะ และตาลขโมย คุณค่าด้านสังคม ทำให้ชุมชนมีอาชีพหลากหลาย มีการติดต่อค้าขายเกิดการแบ่งปันแลกเปลี่ยน คุณค่าด้านสิ่งแวดล้อม สร้างความสมดุลของระบบนิเวศ

MGR Online ภาคใต้
667,742 จำนวนคนที่ถูกใจ

ถูกใจเพจ
แชร์

เพื่อน 29 คนถูกใจสิ่งนี้

MGR Online ภาคใต้
10 นาที · เทศบาลนครหาดใหญ่

โจรไต่ขุมยิงทหารพรานเรือเสาะบาดเจ็บ 1 นาย ขณะนั่งปลดทุกข์ในป่า

โจรไต่ขุมยิงทหารพรานเรือเสาะบาดเจ็บ 1 นาย ขณะนั่งปลดทุกข์ในป่า

ข่าวล่าสุด ในหมวด

- [เรื่องเล่าจากกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา \(๑\) : “บ้านจวนไม่เหลือใคร หมัดทั้งไฟทั้งหนอง” / จรูญ หยทอง-แสงอุทัย](#)
- [ชมทรัพย์สินส่วนปาล์ม ความฝันของผู้ไร้ที่ทำงาน \(ตอนที่ 2\) / ประเสริฐ เพ็ญพ](#)
- [นายกฯ ประยุทธ์กับความเข้าใจเรื่องพลังงานไฟฟ้า / ประสาท มีแต้ม](#)
- [เมื่อ “สี่เขียว” ไฟเขียวให้คนติดคัมภีร์คนกลับเยี่ยมบ้านได้ช่วงรวมภอน?! / ไชยรงค์ มณีพิลึก](#)
- [ผ่าปม “ชมทรัพย์สินส่วนปาล์มกระบี่” หลังหมดสัมปทาน \(ตอนที่ 1\) / ประเสริฐ เพ็ญพ](#)

อ่านข่าวทั้งหมด ▶▶

จำนวนคนอ่าน 1494 คน

ยังไม่มีผู้โหวต

คุณคิดอย่างไรกับการนำเสนอข่าว/บทความนี้

ควรปรับปรุง 1 2 3 4 5 ดีมาก

๕ โหวต

ข่าวเด็ดข่าวเด่น

--	--	--	--

TIME FOR SMARTPHONE
ทุกสมาร์ตโฟนราคาต่ำกว่าที่อื่น
ลดสูงสุด 50%*

พิเศษ
เมื่อใช้บัตร **MasterCard**
ลดเพิ่ม 3%
(จำกัดสิทธิ์ 200 ร้านแรกเท่านั้น)

วันนี้ - 26 ม.ค. 59
* เมื่อมีใบเป็นต้นฉบับที่บริษัทฯ กำหนด • ราคาหลังหักส่วนลดที่กำกับ*